

Stichting Humanitaire Hulp Syrië - Enschede

REISVERSLAG 2015

naar Gaziantep en de Turks-Syrische grens

Reisverslag maart 2015

Eind maart 2015 hebben Trui Bolscher en Mimi Jorna, bestuursleden van de Stichting Humanitaire Hulp Syrië (SHHS), een werkbezoek gebracht aan Turkije, Gaziantep dichtbij de grens met Syrië.

Het was onze bedoeling om het vluchtelingenkamp bij Kah in Syrië te bezoeken, omdat we daar een Gezondheidscentrum hebben ingericht. Tot onze grote spijt sloot Turkije enkele dagen voor onze aankomst de grens met Syrië tijdelijk, ook voor hulpverleners.

Doel van de reis was drieledig:

- onze projecten bezoeken
- de mensen spreken, die daar werken
- op grond daarvan conclusies trekken over de effectiviteit van de projecten, en (nieuwe) plannen maken.

Voortdurend proberen we te bekijken wat nodig is om zo slagvaardig mogelijk te reageren met hulp.

Van groot belang hiervoor is het directe contact dat we hebben met Ido, oorspronkelijk afkomstig uit Aleppo, die nu in Gaziantep verblijft. Hij vertegenwoordigt de door de SHHS gesteunde regionale Syrische hulporganisatie Al Nur, die deel uitmaakt van een grote Unie van Syrische hulporganisaties, ondergebracht in een kantoor in Gaziantep, waarvan hij de coördinator is. Het kantoor wordt tot op heden gefinancierd door twee Franse organisaties. Deze organisaties, gevestigd in Parijs willen directe hulp bieden aan Syrië. Zij werken met hem, omdat hij een groot Syrisch netwerk heeft. En de grote hulporganisaties zijn in de huidige situatie afhankelijk van de kleine Syrische organisaties voor vluchtelingen binnen en buiten Syrië.

Dat de hulp, die wij bieden goed terecht komt wordt gecontroleerd door de Unie. Trui komt daar eens in de 6 à 8 weken om voor SHHS verslag te doen.

Programma:

- Di . Vergadering OCHA (onderafdeling VN)
Gesprekken met projectleden
- Wo. Bezoek aan het revalidatiecentrum in Kilis (Turkse stad aan de grens met Syrië)
Bezoek aan de school voor wezen in Kilis
Bezoek aan de grens van Turkije met Syrië
- Do. Wat hebben de bezoeken en gesprekken opgeleverd?
Waar gaan we mee verder?

Vergadering OCHA(United Nations Office for the Coördination of Humanitarian Affairs)

We waren uitgenodigd voor een vergadering over the Core Humanitarian Standard on Quality and Accountability, georganiseerd door de Civil Society Disaster Platform. (CSDP)
De bedoeling van deze vergadering was om hulporganisaties het nut van standaarden voor hulpverlening uit te leggen. Hulporganisaties zouden zich moeten laten trainen hierin en kunnen, er succesvol mee werkende , gecertificeerd worden en zo in aanmerking komen voor

meer geld.

De hoop is, dat op deze manier geprofessionaliseerde organisaties de hulp sneller bij de mensen brengt.

De kleine organisaties die aanwezig waren, leken niet zo geïnteresseerd in de standaarden, te oordelen naar de vragen:

- wat doen we nu met de mensen, die geen dak boven het hoofd hebben?
- mensen hebben geen eten
- hun kinderen lopen langs de straat en gaan niet naar school

- hoe kun je werken met standaarden als de situatie elke dag verandert?

De vergadering, in een conferentieoord met bijbehorende toeters en bellen en taal (hoe ga jij je onderscheiden?), bood een schril contrast met waar wij mee geconfronteerd worden aan directe nood. Werken aan die standaarden is ongetwijfeld nodig op termijn. Maar wij zagen met lede ogen hoeveel geld dit nu kost.

Wat is de meest effectieve hulp als er buiten Syrië 4 miljoen vluchtelingen zijn, er binnen Syrië 7 miljoen vluchtelingen zijn en in totaal binnen Syrië 18 miljoen Syriërs hulp nodig hebben? Voor de oorlog had Syrië ongeveer 24 miljoen inwoners (cijfers UN)

Grote organisaties, zoals Artsen zonder Grenzen en het Internationale Rode Kruis werken op dit moment niet in Syrië, omdat het te gevaarlijk is of kunnen maar moeilijk op de plekken komen waar de hulp het meest nodig is.

Gesprekken met projectleden:

Gesprek met de manager van vluchtelingenkampen bij Kah, NW Syrië, waar zo'n 250.000 vluchtelingen wonen.

Deze Syrische man had 16 uur in een bus gezeten om naar Gaziantep te komen, maar dat stelde niets voor, zo zei hij vergeleken met 6 maanden gevangenis, waarvan een aantal dagen zonder eten en drinken. Wij begrepen later dat hij daarmee uiterst wrede martelingen verdoezelde die hij overleefde in tegenstelling tot enkele celgenoten. Mede daardoor wil hij zich inzetten voor het werk dat hij nu doet.

De toestand in de kampen binnen Syrië is veel slechter dan die daarbuiten. De kampen binnen Syrië zijn min of meer spontaan ontstaan doordat mensen bleven steken bij de grens. " Ons" tentenkamp staat er nu 2 jaar. De tenten zijn aan het slijten. Het weer was slecht, nat en koud (- 20 graden) in de winter en erg warm (40 graden) in de zomer. De wegen zijn nu diepe modderpoelen.

Wij hebben er, met hulp van De Wilde Ganzen en particuliere Nederlandse stichtingen, een Gezondheidscentrum ingericht dat goed functioneert.

Er zijn 2 artsen (waarvan 1 tevens apotheker) en een vroedvrouw. Een huidarts komt 1 dag per week voor brandwonden en huidziektes b.v. leishmaniasis (een vorm van melaatsheid). Oorzaak van de brandwonden: koken in de tenten op petroleumstelletjes; oorzaak huidziektes: slechte hygiëne gecombineerd met de hitte van de zomer. Sinds vorige week is behandeling door een tandarts mogelijk. De Nederlandse organisatie DHIN heeft de noodzakelijke materialen geschonken. Er kunnen nu zo'n 100 patiënten per dag op het gezondheidscentrum terecht. Dat is veel te weinig gezien het grote aantal bewoners van de kampen. De artsen wonen ook in het kamp en gaan zo nodig op 'huis' bezoek. Er is veel depressie, mensen zien geen uitweg meer.

Voedselpakketten worden mondjesmaat gestuurd. En het is altijd onzeker óf ze komen en kunnen komen.

50% van de kinderen gaat niet naar school. Er is een eenvoudig schooltje in het kamp. De leraren die er zijn doen hun best om zoveel mogelijk kinderen les te geven.

Er is nauwelijks onderwijsmateriaal, geen speelmogelijkheden. Wel zand, veel zand.

Op onze vraag , wat nodig is:

- een huidarts die vaker komt;
- uitbreiding van het Gezondheidscentrum, met een aantal ruimtes zodat meer mensen geholpen kunnen worden en er privacy komt. Er is nu 1 ruimte, met een gordijn.
- uitbreiding van de school bij Kah met lokalen en schoolmateriaal
- een ambulance
- sanitaire voorzieningen - nu septic tank of gat in de grond.
- EHBO-lessen en lessen hoe om te gaan met gifgas
- brandblussers: onlangs zijn nog 2 tenten afgebrand.

Gesprek met de organisator van Ambulance zonder Grenzen

Deze organisator heeft dit project mede opgezet. Hij probeert nu financiële middelen te verwerven voor de instandhouding van het project.

In de regio ten noorden van Aleppo, staan 5 ambulances op 4 verschillende punten in de stad (om niet het gevaar te lopen tegelijk gebombardeerd te worden)

In die regio wonen ruim 800.000 mensen. Gemiddeld honderd patiënten worden per maand geholpen.

De groep kreeg een tijdlang geld van de Vrije Syrische Regering, maar sinds 7 maanden niet meer wegens geldgebrek bij die regering.

Er is tenminste € 4000 per maand nodig voor diesel, onderhoud, medische spullen en kleding

ter bescherming voor chemische wapens. De 24 medewerkers, waaronder 18 specialisten en verpleegkundigen krijgen geen salaris.

Ze doen het "gewone" ambulancewerk naast het werk voor de slachtoffers van de bombardementen. Twee jonge medewerkers zijn recent tijdens hun werk gedood.

Er zijn ook ambulances nodig voor de kampen in Kah. Er zou samengewerkt kunnen worden met deze groep.

De patiënten, oorlogsslachtoffers en chronisch zieken kunnen naar ziekenhuizen in Turkije, maar het vervoer gaat moeizaam. De ambulance kan vanuit Syrië tot de grens komen, vervolgens is er een stuk niemandsland van 1 km.: lopen of op de brancard en dan hopen, dat er vrienden klaar staan of anders een auto aanhouden.

Wij hebben de laatste maanden deze groep kunnen helpen met € 1.500,- per maand deels uit een schenking van een particuliere stichting.

Bezoek aan het Revalidatiecentrum in Kilis

Het revalidatiecentrum is gevestigd in een oud hotel. Het is bedoeld voor tijdelijke opvang van nog in Syrië wonende patiënten die behandeld zijn/worden in een Turks ziekenhuis vanwege de vernietiging van de ziekenhuizen in Syrië.

Het gesprek is met een arts (Syrische vluchteling), die er nu 2,5 jaar werkt. Er zijn duizenden patiënten behandeld en opgevangen, oorlogsslachtoffers en chronisch zieken. Er is een goede samenwerking met de Turkse ziekenhuizen in de buurt. De patiënten worden aan de grens opgehaald, voor een operatie naar een ziekenhuis gebracht en dan weer naar het revalidatiecentrum voor herstel.

De grenzen zijn nu tijdelijk dicht, zodat b.v. kankerpatiënten niet kunnen komen voor hun periodieke behandeling.

De patiënten zijn er soms korte tijd, soms 8 maanden. De familie kan hier ook terecht. Er zijn 8 medewerkers, 2 artsen in wisseldienst, een fysiotherapeut, een kok, een verpleegster, administrateur tevens verpleger, een ambulancechauffeur en een schoonmaakster.

Verschillende kleine organisaties steunen hen, financieel en met voedselpakketten. Steun krijgen ze ook van particulieren. Maar ook hier is dat onzeker.

Verbandmiddelen en medicijnen ontvangen ze voldoende.

Er is acuut geld nodig om de huur te betalen, € 1.500,- per maand.

De medewerkers worden nauwelijks betaald. Hun grote zorg is echter het voortbestaan van het centrum en niet hun salaris.

Bezoek aan de school voor weeskinderen in Kilis

De school heet Mesail El Gad: licht van de toekomst.

Er zijn op de school 325 weeskinderen in de leeftijd van 6 tot 15 jaar. (er zijn 500.000 Syrische wezen)

De vader van alle kinderen is dood. Sommige kinderen hebben nog wel een moeder. Maar de heel jonge moeders zijn zonder man erg kwetsbaar, geen inkomen, sexueel misbruik. Zij zoeken daarom snel een andere partner om beschermd te zijn. Die man accepteert soms de kinderen niet en de moeder laat haar kinderen dan achter bij familie.

In de grensplaats Kilis zijn enorm veel Syrische vluchtelingen komen wonen buiten de officiële kampen. Er zijn bij lange na geen scholen voldoende voor de kinderen. De manager van de school, docent en Syrisch vluchteling, is de straat opgegaan en heeft zo de kinderen verzameld. De school bestaat nu 1 jaar. Er zijn 18 leraren, waarvan één man. De school geeft de voorkeur aan vrouwen, omdat de leerlingen wezen zijn. Er wordt een normale onderwijsmethode gevolgd, maar vanwege het ontbreken van een vader extra aandacht gegeven aan respect.

Er staan 10 containers: 10 klassen, door de kinderen zelf in vrolijke kleuren geschilderd.

De school zorgt voor ontbijt, transport en kleding.

Er is een trauma psycholoog. Zaterdags krijgen de leerlingen allerlei vormen van creativiteit.

Wat de school graag zou willen, is een keuken, zodat de kinderen een warme maaltijd kunnen krijgen. De kosten voor die investering bedragen € 10.000,-.

Gesprek met een paar vrouwen, gevlucht uit Syrie

Yasmine, journaliste, oorspronkelijk afkomstig uit Latakia, een badplaats in Syrië, heeft 9 maanden in de gevangenis gezeten en is vrijgekomen bij een gevangenenruil, tegelijk met de nonnen van Maaloula. Zij is door haar ervaringen in de gevangenis erg labiel maar probeert desondanks nu andere vrouwen te helpen die uit de gevangnissen in Syrië komen en naar Turkije vluchten. De vrouwen bereiken haar via internet. Ze worden over de grens gesmokkeld, ze hebben veelal geen paspoort. Ze probeert huisvesting en werk voor ze vinden.

Ze kan echter weinig doen bij ontbreken van middelen.

Wij stellen voor dat zij schrijft over haar ervaringen. Mogelijk lukt het ons een artikel geplaatst te krijgen en meer aandacht te vragen voor deze vrouwen.

Met een van de andere vrouwen, Manaar, een vluchteling uit Homs, haar man al 2 jaar vermist, spreken we over de "handwerkclub". Zij is handwerklerares en probeert samen met een groep vrouwen handwerken te maken en te verkopen om inkomen te genereren. Met haar is afgesproken, dat ze 20 tafellopers borduurt met bijpassende servetten. Wij gaan een verkoop kanaal zoeken. Als dat lukt kan ze het werk uitbreiden. Ze kent nog 10 Syrische vrouwen, die allerlei ambachten beheersen.

(En stilletjes zei ze na ons gesprek tegen Ido: "Ik kan de kleur rood niet borduren.")

Wat hebben de gesprekken opgeleverd?

De conclusie kan gelukkig zijn, dat er hard en toegewijd gewerkt wordt en met weinig middelen veel gedaan.

Wat we graag zouden doen:

- gevolg geven aan de hulpvragen voor het kamp bij Kah
- het ambulanceproject blijven steunen
- de school voor weeskinderen aan een keuken helpen (wellicht met steun van De Wilde Ganzen)
- het revalidatiecentrum helpen
- een verkoopkanaal zoeken voor de handwerksters.

Tot slot

Het is een vrij zakelijk verhaal geworden.

Maar wat we gezien hebben, was schokkend en diep verdrietig:

Een jonge man, 26 jaar, verlamd vanaf zijn middel, gelaten voor zich uit starend.

Een man, zijn been eraf geschoten, samen met zijn vrouw, die sindsdien verstijfd is en niet praat.

Een kindje langs de weg, 3 jaar, dat af en toe lusteloos het vuile handje ophield om te bedelen.

De kinderen van de school voor wezen, die ons vrolijk toezongen, maar wat een treurige oogjes.

We zagen ook een grote saamhorigheid en verbondenheid tussen de vluchtelingen die zich nu met hart en ziel inzetten voor hun landgenoten in nood.

Er zijn honderdduizenden Syrische vluchtelingen in Gaziantep, die op de een of andere manier moeten zorgen om in leven te blijven, wat vaak niet lukt.

Toen we aan de grens waren ging er een gezin terug naar Syrië. Een wanhoopsdaad!

En toch, veel mensen houden de moed erin en maken plannen voor na de oorlog: Manaar zei: " We maken de hoop."

Toen Trui, Ido en ik aan het overleggen waren, werd Ido gebeld door de BBC met de vraag of je mensen in het ISIS gebied wel moet helpen.

" Maar natuurlijk. Zij zijn in nood en hebben hier niet om gevraagd.

Door niet te helpen drijf je ze mogelijk ook nog eens in de armen van ISIS."

Helpen moet wel kunnen natuurlijk. In de regio Swaiha, waar wij samen met Al NUR veel geholpen hebben, wordt de hulp enorm gemist.

Mimi Jorna
Voorzitter SHHS

Zie ook de – vernieuwde – website: www.humanitairehulpsyrie.nl

Helpen? Triodosbank rek. nr NL33 TRIO 0781 3627 68 tnv St. Humanitaire Hulp Syrie

